సంధ్యావందన మహాత్మ్యం

బి.వి. రమణారావు

సినీమాకి బయలుదేరేటప్పటికి, తనూ సహగమనం చేస్తానంది మా ఆవిడ. కొత్త సినీమాకి చాలా రష్‌గా వుందికనక ఏదో చెత్త సినీమాకి వెడుతున్నాను, అందుచేత శిక్ష తప్పించమని ప్రాధేయపడ్డాను. ససేమిరా అంది. సరే, రా, అన్నాను.

బస్సు ఎక్కేం. బస్సు బయల్దేరే ముందు పరిగెత్తుకుంటూ వొచ్చి, రింగు పట్టుకుని ఒంటికాలు మీద నిలబడ్డ నన్ను ఢీకొట్టినంత పనిజేసిందో అమ్మాయి. మచ్చలేని సినీమా చంద్రబింబంలాంటి ఆ అమ్మాయి మొహంలోకి సూటిగా చూసేటప్పటికి కళ్ళు చీకట్లు కమ్మేయి. 'నమస్కారమండి' అని ఆ అమ్మాయనగానే వొళ్ళు తిమ్మిరెక్కినట్టయిండ. దూరంగా కూర్చున్న మా ఆవిడ చురుకూ చురుకూ, తారాజువ్వల్లాంటి రెండు చూపులు విసిరింది. కంగారులో ప్రతి నమస్కారం కూడా చెయ్యడం మరచిపోయేను.

దురదృష్టానికి కూడా హద్దూ పద్దూ వుండాలి. ఇలాంటి సంఘటన బస్సులోనే జరగాలా! అందులోనూ మా ఆవిడ సమక్షంలో! ఇంతలోకే మునిగి పోయినట్టు, కండక్టరాసురుడు, పెద్ద విప్లవవాదిలాగ, గొంతుకు చించుకుంటూ 'ఆగేభడో, ఆగేభఢో' అంటూ ఆ అమ్మాయిని వెనక్కి, నన్ను ముందు గుంపులోకి నెట్టేశాడు. కాస్సేపటికి సీట్లు ఖాళీ అవగానే మా ఆవిడ పక్కన నేను కూర్చుంటే, గోరిచుట్టుమీద రోకలి పోటులాగ, ఆ అమ్మాయి పక్కన, మొహంమీద పడే జుట్టూ, మెళ్లో గళ్ళ జేబురుమ్మాలూ, డ్రెయినేజ్ గొట్టాల ఫేషన్‌లో పంట్లాము, దువ్వెన్నలోంచి తీసి పారేసిన చిక్కుపడిన వెంట్రుకల డిజైన్‌తో బుష్‌షర్టూ, చేతులో ట్రాన్సిస్టర్ తోనూ ఓ పాతికేళ్ళ రౌడీ వెధవ కూర్చున్నాడు. వాడేమైనా వెర్రి వెర్రి వేషాలేస్తే, పేగులు తోడేద్దామనుకుని వెనక్కి తిరిగేను. వెధవ పోజూ వాడూను! పక్కన మనిషే వున్నట్టు గమనించనట్టుగా ట్రాన్సిస్టర్ని కౌగలించుకుని బిగుసుకుపోయి కూర్చున్నాడు.

'ఏం! వాడి పీకె పిసిగేస్తారా!' అంటూ పరామర్శించింది, మా ఆవిడ ఏం కర్ణపిశాచం వుందో ఏమో!

'మనం వొచ్చీ స్టాప్‌లో దిగి, ఎవరెస్ట్‌లో ఐస్క్రీం తిని వెళదాం' అన్నాను ధోరణి మార్చుద్దామన్న ఉద్దేశంతో.

'మీ విరహాగ్ని ఉపశమిస్తుందంటే, అలాగే చేద్దాం' అంది సానుభూతి ఉట్టిపడుతూ.

ఇంటర్వెల్‌లో రెండు సీట్లవతల, ఎవరో తెలుసున్న వాళ్ళుంటే అటు వెళ్ళింది మా ఆవిడ. నేను లేచి బయట కెళ్ళి సిగరెట్‌తో ఊపిరి పీల్చుకుందా మనుకుంటుంటే, నేల యీనినట్టు గబగబ వొచ్చి నా పక్క సీట్లో కూర్చుంది ఆ అమ్మాయి. సిగరెట్ మాట దేవుడెరుగును. నాకు శ్వాసే ఆగిపోయినంత పనయింది.

'ఇందాకా బస్సులో మీ పక్కన కూర్చోడం, తర్వాత ఒకే స్టాప్‌లో దిగడం చూసి ఆవిడ మీ మిసెస్సేమో అనుకున్నాను. మీ రొక్కరే వొచ్చేరన్నమాట! పని మీద బయల్దేరి మధ్యలో దిగిపోయేరేమో అనుకున్నాను, మొత్తంమీద మిమ్మల్ని మళ్ళీ పట్టుకున్నాను.' అంది కళ్ళు చక్రాల్లా తిప్పుతూ. కంఠంమీద అడ్డంగా ముచ్చటగా మూడు సన్నని చారలున్నాయి. ఆమె పద్మినీ జాతి స్త్రీ అనడానికేమీ సందేహం లేదు. ఎటొచ్చీ ఢాకినిలాగ నన్ను వెంటాడుతోంది. గొంతు కూడా కోకిలస్వరం, ఎటొచ్చీ సంభాషణ అపస్వరం పలుకుతుంది. ఇంతకీ పరిస్థితి శ్రుతిమించకముందే, విషయం కుండ బద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పేద్దామన్న ఉద్దేశంతో పెదిమలు తడిచేసుకునేలోగా, మా ఆవిడ లేచొచ్చి నా పక్కన కూర్చుంది. తడబడే మాటల్తో 'ఈవిడే మా ఆవిడ' అంటూ, అప్పటికే తనువెల్లా భాస్వరంలాగ మండిపోతున్న నా ముప్పాతికాంగిని పరిచయం చేశాను.

'అదేమిటండీ. మీ రొక్కరే వొచ్చేరా అంటే, ఊఁ అన్నారు, ఈవిడ మీ మిసెస్సా అంటే కాదన్నారు. మంచి తమాషా అయిన వారే!' అంది నా కళ్ళు తిరిగేలాగ తన కళ్ళు తిప్పుతూ. నా నోరు పెగలకపోతే, తను ఊహించిన వాటికన్నీ నే నా బాధ్యుణ్ణి?

'ఆయన కిలాంటి విషయాల్లో వొళ్ళూపై తెలీదు, అసలే మతిమరుపు మనిషి కూడాను. ఆయనకి పెళ్ళి కూడా అవలేదని చెప్పేరా? చెప్పేవుంటారు' అంది మా ఆవిడ.

'అబ్బెబ్బె! ఆయనకి పెళ్ళయిందని నాకు తెలుసండీ.'

'ఓహో! నీ కలాంటి పట్టింపు లేదన్నమాట. ఏమిటమ్మా నీ పేరు?'

'సంధ్య.'

'బాగుందమ్మా. ముచ్చటైన పేరు. ఇంతకీ నీకు ఈయనతో...' సమయానికి లైట్లారిపోయాయి. ఆట మొదలవుతుంది. మా ఆవిడ నోటికడ్డంగా నా జేబురుమ్మాలదిమి పెట్టి 'చూడు. మిస్ సంధ్యా, యీ సీట్లో ఇందాక కూర్చున్నాయి

నడుగో వస్తున్నాడు. వెళ్ళి నీ సీట్లో కూర్చో' అన్నాను, అడ్డంగా కోత కోస్తూ.

'రేపొద్దున్నే మీ యింటి కొస్తానండి' అంది సంధ్య సవినయంగా.

'మా యిల్లుకూడా తెలుసునా !' అడిగింది మా ఆవిడ, నా చెయ్యి తప్పించుకుంటూ.

'తెలుసండి' అంది లేస్తూ.

'నువ్వెందుకూ రావడం. మీ తాలూకు వాళ్ళెవరూ లేరూ ?' అంటుంటే మా ఆవిడ మాటలు వడ ఘాతుపులాగ నా మొహానికి తగిలేయి.

'మా అన్నయ్యున్నాడండి' అంది, ఆ అమ్మాయి మృదుమధుర కంఠంతో వెన్నెల జల్లులాగ.

'నా బంగారు తల్లే ! రేపోసారి నన్ను కలుసుకోమని చెప్పమ్మా !' అన్నప్పుడు మా ఆవిడ కళ్ళు, ఆ చీకట్లో, డేంజర్ లైట్లులాగ మెరిసిపోయాయి.

'అలాగేనండి. శలవు' అంటూ మెరుపు తీగలాగ మాయమయ్యింది, నన్ను మా ఆవిడ కోపాంధకారంలో దిగవిడిచి.

ఆ అమ్మాయి వెళ్ళిపోయాక, సినీమాలో అడవిలన్‌లాగ మా ఆవిడ నా వైపు తిరిగి ఓ విషపు నవ్వు విసిరింది. సినిమా, మళ్ళీ మొదలయిందన్నమాటేకాని, యన్టీ రామారావూ సావిత్రీ ఓ లాగే కనబడుతున్నారు. మా ఆవిడ విషపు నగుమోము మేఘాకృతిలో నా మనస్సు నావరించిందేమో కథ కూడా మరిచిపోయాను. అదే సమయానికి 'నే నింటికి పోతున్నా'నంటూ మా ఆవిడ లేచింది. టపటపటప నా ఎడం కన్నదిరింది. 'సినీమా అయ్యేక వెడదాం' అన్నాను, చెయ్యి పట్టుకుని బలవంతంగా కూర్చోపెడుతూ

'ఏమేమవ్వాలో అవన్నీ అయ్యేక, యిల్లు జ్ఞాపకమొచ్చినప్పుడే రండి. చూసిన సినీమా చాలు' అంటూ నా చెయ్యి విదిలించుకు లేచింది. అదే సమయానికి, రెండువరస లవతల్నించి థామ్మని తుమ్మేడో అపశకునపక్షి. బయటకొస్తూ వాడికేసి పరకాయించి చూశాను. వాడిందాకటి డ్రెయినేజ్ ... మెళ్ళో గళ్ళరుమ్మా ... ట్రాన్సిస్టర్ ... వెంట్రుక ... గాడు. ఆ అమ్మాయీ, వీడూ కలిసి ఈ నాటకమాడుతున్నారా అన్న అనుమానం కలిగింది. ఇలా ఓ ఆడదీ మొగాడూ కలిసి పచ్చటి సంసారాల్లో చిచ్చుపెట్టే వృత్తిని చాలా సినీమాల్లోనూ నవలల్లోనూ ప్రోత్సహించడం చూస్తున్నాం. ఈ రౌడీ వెధవ నేను లేకుండా చూసి యింట్లో జొరబడి మా అపర్ణేమీ అల్లరిపెట్టి డబ్బు గుంజుకోడు కదా ! ఇలా మనస్సు పరిపరి విధాల పోతుంటే, యాంత్రికంగా మా ఆవిడ వెనకాలే బస్సు

ఎక్కుతూ, దిగుతూ, అడుగుల్లో అడుగు లేసుకుంటూ ఇల్లు చేరేను.

ఇంటికెళ్ళేక, ద్విగుణీకృత నూతనోత్సాహంతో, కజ్జాకి కాలు దువ్వడం ప్రారంభించింది, మా ఆవిడ.

'సినీమాకి రావద్దంటే ఏమిటో అనుకున్నాను, కూడా రాబట్టి మీ రంగు బయటపడింది. ఈ నాటకం ఎన్నాళ్ళనుంచి జరుగుతోందో!' అంటూ నాంది ప్రస్తావన చేసింది.

"మాటి మాటికి అమాటే అనొద్దంటు. ఆ అమ్మా యెవరో నాకు తెలీదు."

"అవును, పాపం! ఏమీ తెలీదు. మిమ్మల్ని తొలి చూపులో నే ప్రేమించి వెంటపడింది ... ఎవరో చెప్పండా అమ్మాయి?"

"ఆ అమ్మాయెవరో నాకునిజంగా తెలీదు."

"ప్చ్. ప్చ్. తెలియకేంగాని. మరిచిపోయుంటారు. జ్ఞాపకం వుండివుండదు. ఇలాంటి వ్యాపకాలెన్నాళ్ళబట్టి ఎన్నున్నాయో మరి."

"ఆ అమ్మాయి ఎవర్ని చూసి ఎవరనుకుందో!"

"మనిషిని పోలిన మనుషులుండటం విన్నానుకాని, ఫలానా రోజున, ఫలానా యింట్లోంచి ఫలానా బస్సెక్కి ఫలానా సినీమా కెళ్ళి ఒకేరకం యిద్దరు మనుషులుంటారని వినడం యిదే మొదటిసారి."

"చూడు. నిజంగా ఆ అమ్మాయితో సినీమా కెళ్ళాలనుకుంటే, నిన్నుకూడా తీసుకెళ్ళే వాణ్ణా!"

"ఆ మాత్రం మీకు తెలియదని కాదు. ఆ ప్రయత్నమూ చేశారు. నేను ఒద్దన్నా వెంటబడ్డాను."

"పోనీ, నేను కూడా మానెయ్యచ్చుగా, యీ గొడవంతా లేకుండా ..."

"అదేం కట్టుకున్న భార్య కనకనా వస్తానని మానేస్తే వూరుకోడానికి!

- బెర్నార్డ్‌షా రాసిన "పిగ్మాలియన్" నాటకం ప్రదర్శించారు. విజయవంతమైంది. నాటకమైపోయిం తర్వాత ప్రేక్షకులు రచయితను స్టేజిమీదికి రమ్మని చూడాలని కోరారు. షా స్టేజిమీదికి వచ్చి ప్రేక్షకుల అభివాదాలను సవినయంగా స్వీకరించాడు. ఇంతలో వెనక గ్యాలరీనుంచి ఒకడు హేళనగా 'బూ, బూ' అని అరిచాడు.

షా అశబ్దం వచ్చినవేపు చూస్తూ "నీ విమర్శతో నేనకీభవిస్తున్నాను. కాని ఇంతమంది ముందు మనిద్దరిమాట నెగ్గుతుందా ?"

ప్రియురాలుకదా! మీకు మాత్రం ప్రాణం పీకదూ!'

'ఈ విషయంలో నీ కున్న అనుభవం నాకు లేదు. ఎలాగైనా ప్రేమంటే ఏమిటో చవిచూసిన దానివి ఆ జగన్నాథరావు నిన్ను పెళ్ళాడ ననగానే నెల్లాళ్ళు మంచం ఎక్కేవు.'

'అవన్నీ పెళ్ళికాని క్రితం. పెళ్ళయ్యేక ఆత్మగౌరవం వున్నవాళ్ళెవరూ యిలా ప్రవర్తించరు. అసలు మిమ్మల్ని నేం లాభం! ఆ అమ్మాయికి బుద్ధుండాలి. ఏమిటో! మీ లాంటి వాళ్ళను కూడా ఆడాళ్ళు ప్రేమిస్తారన్న విషయం వూహించలేకపోయాను.'

'నాలాంటి వాళ్ళంటే! ఏం! నాకేం తక్కువ! ఆడది ప్రేమించాలంటే, మొగాడు జగన్నాథరావు లాగుండాలేమో!'

'మీ దగుల్బాజీ వ్యవహారాల్లో అతని పేరు తీసుగొచ్చి అపవిత్రం చెయ్యకండి.'

'నిన్ను ప్రేమించి మరొకర్తిని పెళ్ళాడ్డంలోనే కనబడుతుంది, అతని పవిత్రత.'

'వంకలేనమ్మ డొంకట్టు కేడ్చిందట! అలా వుంది మీ వరస. మీ బండారం బయట పడిందికదా అన్న ఉక్రోషంతో, ఏవో కల్లబొల్లి కథలల్లి నా నోరు నొక్కుదామని చూస్తున్నారేమో! అసలు మీరిలాంటి మనిషని తెలుస్తే...'

'ఊఁ ... తెలుస్తే! ఏం చేసే దానివి! నన్ను పెళ్ళాడ్డం మానేసి, ఆ జగన్నాథరావును తల్చుకుంటూ, అజన్మ బ్రహ్మచారిణిగా వుండిపోదువేమో! ఇప్పుడైతేనేం! నన్నొదిలేసి...'

'ఇదన్నమాట మీ మనస్సులో కోరిక! నన్నొదుల్చుకో దలుచుకుంటే... యింతకంటె, మంచిమార్గం లేదూ...' అంది అమృతాంజనం డబ్బా అందుకుంటూ.

మహాప్రభో! భగవంతుడా! ఈ స్త్రీని ఈ భూమ్మీద ఎందుకు సృష్టించేవు; మొగ మానవుడిమీద నీకెందుకింత నిర్దయ! ఇవ్వాళ జరిగిన ఈ సంఘటనలో, మనసా, వాచా, కర్మణా, నా దోషమేమైనా వుంటే నన్ను తుపాకితో కాల్చెయ్యి. అంతేకాని నన్నిలా చిత్రవధ చెయ్యకు ... అనుకుంటూ పుట్టెడు దుఃఖంతో 'లేజీఛైర్'లో కూలబడ్డాను. ఇంతలోకే రేడియోలో రంగవల్లి స్త్రీల కార్యక్రమం బుస కొడుతూ వినబడుతోంది. అఖిల భారత కళాకారిణుల సమావేశంలో, అంతర్జాతీయ మహిళోద్ధారణోద్యమ సంఘాధ్యక్షురాలైన శ్రీమతి (పేరు జ్ఞాపకంలెదు) గారు, నేటి జాతీయ అత్యవసర పరస్థితిలో వనితల కర్తవ్యాన్ని గురించి ఉద్ఘాటించిన చిట్కాలూ, తర్వాత భర్తల దౌర్జన్యాలూ భార్యల దౌర్భాగ్యాలూ అనే అంశంమీద ఒక కన్నీటి కథనం, తదుపరి పిల్లల్ని

కనడానికి వాళ్ళని పెంచడానికి సులభ మార్గాలూ, పిమ్మట అరటి కాయితో అప్పడాలూ, వంకాయితో వొడియాలూ, బీరకాయితో వొరుగులూ చేసే విధానం, అటుపైన జాతీయ పొదుపు వుద్యమం, పాత బట్టలూ, స్టెయిన్లెస్ స్టీల్ పాత్రలలో స్త్రీల పాత్రలపై ఒక లఘు ఉపన్యాసం, అఖరున మంగళం. అది వింటుంటే వొళ్ళంతా ఏవో పొగలూ ఆవిర్లూ వొస్తున్నట్టు కనబడి చల్లగాలికోసం బయటికి పోయాను.

• • •

అత్తారంటూ వుండటం మంచిది కాదనను కాని, దగ్గరగా వుండటం దురదృష్టం. ఇంక మరీ మాకులాగ, మేము హైద్రాబాద్‌లో వుంటే అత్తారు సికింద్రాబాద్‌లో వుంటూ, ఫోన్ ఎత్తేటప్పటికి, పాత గ్రామఫోన్ రికార్డ్ లాగ, అమ్మాయి నామ సంకీర్తనా పారాయణం వినబడటం దుర్భరం! ఘోరం! కారణమేమిటంటే, ఛాతీ విరుచుకు తిరిగే యీ మొగుడనే వాడికి వ్యక్తిగత స్వాతంత్ర్యం అంతరిస్తుంది. అనుక్షణం వాడి వెనకాలే అత్తమామల దివ్య దృష్టి వెంటాడుతూ వుంటుంది. "ఏమిటోయ్, ఈ మధ్య రాత్రిళ్ళు మరీ అలస్యంగా వొస్తున్నావుట యింటికి!" అనే మామగారి మృదువైన మందలింపో, "బాబూ! మరీ అర్ధరాత్రి వరకూ తీరని పనులున్న రోజున అమ్మాయినిక్కడ దిగబెట్టి వెడుతూ వుండు. అసలే దానికి భయం," అనే అత్తగారి సన్నాయి నొక్కో, "ఏమిటి బావగారు! మొన్ననో స్నేహితుడితో 'లిడో'లో విస్కీ తీసుకుంటూ కనబడ్డారుట! నిన్న సాయంత్రం 'క్వాలిటీ'లో బ్రాందీ ఆనంద తన్మయత్వంలో దర్శన మిచ్చేరుట! ఇవ్వాళ ఎక్కడ మధుపాన వేదపారాయణా కాల

• అటవీ మార్గ మధ్యంలో నున్న ఒక రైల్వేస్టేషన్ మాష్టారు చీటికీ మాటికీ అనవసరంగా చాంతాడంత టెలిగ్రాములు పంపటం చూసి, పై అధికారి మరీ అత్యంత అవసర పరిస్థితుల్లోగాని అదైనా చాలా క్లుప్తంగా టెలిగ్రాం ఇవ్వాలని ఆదేశించాడు.

ఒక రోజు పెద్దపులొకటి స్టేషన్ ప్రాంతాలకి రావటం చూసి సిబ్బందంతా మాష్టారి గదిలో తలుపులు బిడాయించుకొన్నారు. అందులో ఒక కూలీ లేకపోవటం కనిపెట్టారు. కూలీని పులినోటకరుచుకెళ్ళటం వాళ్ళకి కనబడింది. స్టేషన్ మాష్టరు వెంటనే పై అధికారికి టెలిగ్రాం ఇలా ఇచ్చాడు. "పులి కూలీని నోటకరుచుకు పోతోంది. ఏం చెయ్యాలో ఉత్తర్వులు జారీ చెయ్యండి" అని.

క్షేమం!' అనే బావమరిది పరా మర్శో టెలీఫోన్‌లో మధ్య మధ్య వినబడటం తథ్యం.

ఇంతకీ అసలు విషయ మేమి టంటే, పొద్దు న్నే టెలీఫోన్‌లో మా బావ గొంతు వినబడగానే ఇదేదో ప్రళయానికి ఉపోద్ఘాతంగా గ్రహించేను. ఎంచేతంటే, నిన్నటి సంఘటన సందర్భంలో, నిన్నరాత్రి, మా అత్తారికి మా ఆవిడకి మధ్య టెలీఫోన్ రాయబారం జరిగిందన్న మాట.

'గుడ్‌మార్నింగ్! బావగారూ! ఈ మధ్య చాలా 'బిజీ'గా వుంటు న్నట్టున్నారు. బొత్తిగా దర్శనా ల్లేవు!' అంది మా బావమరిది గొంతు.

'ఏం! ఠెంగెట్టుకున్నావా! చెప్పు. నెల్లాళ్ళపాటు మీ యింట్లో వుండి వెడతాం.'

'ఆఁ... నిజంగా వొచ్చే వాళ్ళ కేనా చెల్లదు. మా సిస్టర్ కులా సాగా వుందా?'

'ఉండు. చూసి చెప్తా.' అంటూ సీవర్ కింద పెట్టబోతూంటేరి మా బావమరిది గిలగిలారావం విన బడింది.

'ఏమిటి పొద్దున్నే నీ అర్త నాదం!' అన్నాను.

'నీతో మాట్లాడాలి.'

'సరే. మాట్లాడు.'

'రహస్యంగా మాట్లాడాలి. చాలా ముఖ్యమయిన విషయం'

'ఎవరికి ముఖ్యం?' అడిగేను.

'నీకూ, నాకూ, మనందరికీ సంబంధించిన విషయం.'

'నాకు సంబంధించినంత వరకూ నీతో మాట్లాడే ముఖ్య విషయా లేమీ లేవు. మీ చెల్లెలితో మాట్లాడు. వుండు పిలుస్తా.'

'బావా! బావా! నీకు పుణ్యం వుంటుంది. రిసీవర్ దించెయ్యకు. నీతో మాట్లాడాలి. ఇది నా జీవితా నికే ఓ పరీక్ష.'

'ఏమిటి! నాతో మాట్లాడటమా!'

'మాట్లాడే విషయం.'

'అంత ముఖ్యమైన విషయంలో నేను నీకు యిచ్చే సలహా ఏముం

- ప్లాట్ ఫామ్ మీదకి బోల్డు సామానుతో వచ్చిన భర్త రైలు అప్పుడే బయల్దేరి వెళ్ళిపోతూండటం చూసి నిట్టూరుస్తూ, భార్యతో 'చూశావా! ఇదంతా నువ్వు ఒక పట్టాన తెమలకపోవడం వల్లే జరిగింది. లేకపోతే మనకి రైలు అందుండేది' అన్నాడు.

  భార్య: ఇదీ మరీ బావుంది! మీరు అంత తొందర పెట్ట కుండా వుంటే ఇంకో రైలుకోసం ఇంత సేపు ఉండుండక్కరలేదు.

టుంది! మీ నాన్న గారి తో మాట్లాడు.'

'ఆబ్బెబ్బె! ఆయనతో మాట్లాడే దేమీ లేదు నీ తోనే మాట్లాడాలి. ఆ మాట కొస్తే, ఆయన చెబుతే నే. నీతో మాట్లాడుతున్నాను.'

'అయితే మనిద్దరం ఓ షరతు పెట్టుకుందాం' అన్నాను.

'ఓ. యస్. చెప్పు.'

'చూడూ! నా అంతరంగిక విషయాల్లో ఇతరులు కలగజేసు కోడం నాకు నచ్చదు. నా బాగోగులు నాకు తెలుసు. ఒకళ్ళు చెప్పినా వినను.'

'అవునట. రాజ్యం (మా ఆవిడ) చాలా సార్లు చెప్పింది.'

'మీ సిస్టర్ కి తెలిసిన విషయాలే చెప్పి వుంటుంది. మీ సిస్టర్, ఉరఫ్ మా ఆవిడకి తెలియని విషయాలు చాలా ఉన్నాయి.'

'వుంటాయి మరి. మొగాడన్న తర్వాత...'

'కరెక్ట్. జీవితాన్ని విశాల దృష్టితో చూసే వాడికి ప్రపంచ మంతా సహజంగానూ సమంజసం గానూ కనబడుతుంది.'

'నీ విశాల హృదయం గురించి వివరాలు తర్వాత వింటాను. ముందు షరతు సంగతి చెప్పు.'

'అదే చెబుతున్నా. మనం ఒకళ్ళ కొకళ్ళు చెప్పుకునే రహస్యాలు ప్రాణం పోయినా ఇంకొకళ్ళకి చెప్పకూడదు. ఎవరైనా సరే. ఏం!' అన్నాను ముందరి కాళ్ళకి బంధం వేసే ధోరణిలో.

'ఆఁ! అంత పెద్ద రహస్యాలేముంటాయిలే!'

'నా విషయం నేను చెబుతున్నాను. రహస్యాలు బయటపడ్డం వల్ల ఎన్నో సంసారాలు నాశనమవుతున్నాయి. రహస్యాలు రహస్యాలు గానే వుండిపోతే అలాంటి ప్రమాదం జరగదు. ఏమంటావు!'

'నీ మాటలు వింటుంటే చమటలు పడుతున్నాయి. అయితే సాయంత్రం ఆరుగంటలకల్లా 'ఓయాసిస్' లో కల్సుకుందాం. ఏమంటావ్?'

'నీ యిష్టం. మరి నాకు 'స్కాచ్ విస్కీ' తప్పపడటం లేదు' అన్నాను గుమ్మంలో నిలబడి కర్ణానందంగా వింటున్న మా ఆవిణ్ణి చూడనట్టు నటిస్తూ.

'అంత గట్టిగా అనకు. రాజ్యానికి వినపడగలదు.' అన్నాడు.

ఓ సారి గంభీరంగా మా ఆవిడ మొహంలో దైన్యం కేసి చూసి, మనస్సులోనే మీసం మెలేసుకున్నాను, 'నాలాంటి మొగాళ్ళను కూడా ఆడాళ్ళు ప్రేమిస్తారని ఊహించలేక పోయిందిట! ఈ దెబ్బతో ఓ పాఠం నేర్పుతాను. కాళ్ళబేరాని కొచ్చేలాగ చేస్తాను' అనుకున్నాను, రాబోవు దృశ్యం నా మనో నేత్రాలతో తిలకిస్తూ.

• • •

సాయంత్రం, మాట ప్రకారం మా బావని 'ఒయాసిస్'లో కలుసుకున్నాను. నే ధరించవలసిన పాత్ర అప్పటికే నాలుగుసార్లు రిహార్సల్ వేసుకున్నాను. ఎంచేతంటే మా బావ అడగబోయే ప్రశ్నలు నేనూహించలేనివి కావు. నిన్నటి సంఘటన గురించి మా ఆవిడ ద్వారా విన్న తర్వాత జరిగిన వాళ్ళ కుటుంబ సమావేశంలో వాదోపవాదాలు జరిగివుంటాయి. తత్ఫలితంగా మా అత్త మామల సలహా ననుసరించి, సామ దాన భేద దండోపాయాలతో నన్ను పునరుద్ధరించడానికి మా బావమరిదిగా ఏర్పాటు చేసిన మహత్తర సమావేశమిది అయివుంటుందనుకోడానికి సందేహమేది!

కాస్సేపు కుశల ప్రశ్నలూ, అటు పైన ఆ మాటా ఈ మాటా అయిన తర్వాత కదనరంగంలో ప్రవేశిస్తూ మా బావమరిది పెద్ద డిటెక్టివ్‌లాగ మొహం పెట్టి సుదీర్ఘమైన ఓ సిగరెట్ దమ్ములాగి, డైరీలోంచి జాగ్రత్తగా ఓ ఫోటో బయటికి తీసి బోర్లించి నావైపు నెట్టి "ఈ ఫోటో చూడు" అన్నాడు నా మొహంలోకి పరీక్షగా చూస్తూ. ఫోటో చూశాను. అది నిన్నటి సద్యఫోటో. వెంటనే నా మొహం నల్లబడిపోయి వాడి చేతుల్లో అతని చేతులు పట్టుకుని బొంగురుపోయిన గొంతుతో "క్షమించు బావా!" అంటా ననుకున్నట్టున్నాడు.

నేను కూడా ఊపిరితిత్తుల్ని నాభి వరకూ సాచి ఓ బ్రహ్మాండమైన

సిగరెట్ దమ్ములాగి నోటమ్మటా ముక్కమ్మటా పొగలు కురిపిస్తూ అన్నాను.

'ఆల్ రైట్. ఈ విషయం నీకూ తెలిసి పోయి దన్నమాట! ఇంక భయమెందుకూ! నిజం చెప్పేస్తాను. నేనూ ఆ అమ్మాయీ ప్రేమించుకున్నాం.'

'బావా!' అన్నాడు గద్గదంగా, నా ఆగ్నేయాస్త్రానికి కుదేలయ్యి.

'ఇష్! అంత గట్టిగా అరవకు. ఇది పదిమందీ వచ్చేచోటు. అంత ఆవేశం పనికిరాదు. మానవ జీవితంలో ఇలాంటి సంఘటనలు సామాన్యం. సంవత్సరంనుంచీ ఎవరికంటా పడకుండా కాలక్షేపం చేశాం. నాకు పెళ్ళయిందని ఆ అమ్మాయికి తెలుసు. ఆ అమ్మాయిని పెళ్ళాడటం అసంభవమని నాకూ తెలుసు. అయినప్పటికీ బలవత్తరమైన ప్రేమబంధంఅలాంటిది.'

'ఆ అమ్మా యెవరో తెలుసా?'

'సంధ్య. చక్కటి రూపం, రూపానికి తగ్గగుణం. నవనీతం లాంటి హృదయం.'

'బావా!' మళ్ళీ ఆర్తనాదం.

'ఓయ్!'

'నిజంగా నువ్వూ ఆ అమ్మాయి ప్రేమించుకున్నారా! ఆ అమ్మాయి నిన్ను ప్రేమించిందా!'

ఈ ప్రశ్న సరిగ్గా వీడి చెల్లెలి ధోరణిలోనే ఉంది. నేనా అమ్మాయిని ప్రేమించడంకంటే, ఆ అమ్మాయి నన్ను ప్రేమించడం చాలా ఆశ్చర్యంగా వున్నట్టుంది వీళ్ళకు. ఏ ఆడదీ నన్ను ప్రేమించదని ఏమిటో వీళ్ళ ధీమా!' మీలాంటి వాళ్ళను కూడా ఆడాళ్ళు ప్రేమిస్తారని ఊహించలేకపోయాను' ...టు!

'ఏం! ఆ అమ్మాయి నన్ను ప్రేమించడం ప్రకృతి విరుద్ధంగా తోచిందా!'

'ఎంతమంది హృదయాల్లో చిచ్చుపెడుతున్నావో తెలుసా!'

'రెండూ + రెండు. నీ హృదయంతో వెరసి ఐదు.'

'ఆ అమ్మాయి భవిష్యత్తును గురించి ఆలోచించావా!'

'ప్రేమన్నది రెండు హృదయాలకి సంబంధించిన అనుబంధం. వ్యాపారం కాదు. లాభనష్టా లాలోచించడానికి. అయినప్పటికీ ఆ అమ్మాయి భవితవ్యంగురించీ కర్తవ్యం గురించీ సలహా లిస్తూనే వున్నాను. ఈ అనుభవంతో మరో బుద్ధిమంతుడయిన యువకుణ్ణెవణ్ణయినా ప్రేమించి పెళ్ళాడి సుఖపడ మన్నాను. ప్రయత్నిస్తానని ఒప్పుగుంది. ఏమయినా కొంచెం టయిమ్ పట్టే వ్యవహారంకదా!'

'నువ్వింత రాక్షసుడి వనుకోలేదు. ఇటు మా చెల్లెలిజీవితం...'

'చూడు బావా! నీకు ముందరే చెప్పేను, రహస్యం రహస్యంగానే వుంచాలని. ఇప్పుడు మీ చెల్లెలి కొచ్చిన లోటేమిటి! ఎటొచ్చీ

తెలుస్తే బాధపడుతుంది. తెలియకుండా వుంచుదాం. అథవా తెలిసినా మొదట్లోవున్న దుఃఖం రాను రాను అలవాటయిపోయి అంత వుధృతంగా వుండదు. ఈలోగా నాకే పశ్చాత్తాపం రావచ్చు.' అన్నాను తాపీగా.

'కథ యింతవరకూ వొచ్చిందన్న మాట! ఉండు. ఆ సంధ్యని రేపు నీ యింటి కీడ్చుకొచ్చి ...'

'ఆగు. అలాంటి వెర్రి వెర్రి వేషాలేశావంటే కథ చాలా దూరం వెడుతుంది. పొద్దున్న నా షరతు ఒప్పుగున్న మీదటే ఈ రహస్యం బయటపెట్టేను. ఆ మాటకొస్తే, మా ఆవిడ పెళ్ళికాని క్రితం జగన్నాథరావుని ప్రేమించిందిట. తర్వాత నన్ను పెళ్ళాడింది. జగన్నాథరావు మరో అమ్మాయిని పెళ్ళాడేడు. ఇప్పుడింకా మా ఆవిడా జగన్నాథరావూ ఒకర్నొకరు ప్రేమించుకుంటున్నారో లేదో నాకేం తెలుసు! తెలుసుకోవాలని ఎప్పుడూ ప్రయత్నమైనా చెయ్యలేదు. ఎప్పుడైనా ఆ మాటెత్తేనా ?'

'ఇప్పు డెత్తేవుగా! హుం. నువ్వూహించినంత నీచ సంబంధమేమీలేదు వాళ్ళిద్దరి మధ్యా. చిన్నప్పట్నుంచీ నేనూ జగన్నాథరావూ క్లాస్ మేట్సూ ప్రాణ స్నేహితులమూను మా పెద్దలకీ వాళ్ళ పెద్దలకీ మధ్య వాళ్ళ పెళ్ళి మాటలు జరిగేయి. నిజమే. అయితే అతను పరిస్థితుల ప్రభావంవల్ల ఓ దిక్కు లేని వితంతువుని పెళ్ళి చేసుకున్నాడు. అతను స్వార్థ త్యాగి, ఆత్మాభిమాని. అందుకే నేనూ రాజ్యం కూడా అతన్ని ఓ ఆదర్శ పురుషునిగా ఆరాధిస్తాం.'

'అంచేతనే ప్రేమ గుడ్డిదన్నారు. కష్టపడి మా ఆవిణ్ణి ప్రేమించి, చివరకి మరొకర్తిని కట్టుకున్నాడు. అలాగే నేనొకర్తిని పెళ్ళాడి మరొకర్తిని ప్రేమిస్తున్నాను. అందుకే యిలాంటి వ్యవహారాలలో మంచి చెడ్డలు విమర్శించకుంటంటే ఇది

● ఒక స్నేహితుడు మరొకడితో తన భార్యతో సంసారంలో ఇంకొంచెం పొదుపు ఆచరించమని ఖచ్చితంగా చెప్పెయ్యదలచుకున్నానని చెప్పాడు.

వారంరోజులు తరవాత ఇద్దరూ కలుసుకోవటం తటస్థించింది. మొదటివాడు దిగులుగా వుండటంచూసి 'ఏమయ్యా చెప్పావా మీ ఆవిడతో ? ఏమయింది ?'

'ఏమవడమేమిటి ! చెప్పిన రెండో రోజునుంచే నేను సిగరెట్టు మానేశాను. ఆఖరికి ఆఫీసుక్కూడా నడిచే వెడుతున్నాను.'

మానవనైజం అని సరిపెట్టుకోడం మంచిది."

"ఇప్పుడు నా కర్థమయింది నీ ప్రేమలో అంతర్యం. నీకు జగన్నాథరావంటే ఉన్న ద్వేషంతో అతని చెల్లెలి జీవితం నాశనం చేసి పగ దీర్చుకో దలుచుకున్నావన్నమాట! హుఁ. ఎవరు క్షమించినా భగవంతుడు నిన్ను క్షమించడు" అంటూ శపించి, నే నింకా మూర్ఛ తేరక మునుపే, బిల్లు మాటకూడా ఎత్తకుండా చకచక నడిచి పోయేడు.

ఇంటి కొచ్చేస్తుంటే ఆలోచించేను. మాటమీద మాటొచ్చి ఇంత గొడవ చేశాను కాని, ఈ అమ్మాయి నా గర్భశత్రువు చెల్లెలని నాకేం తెలుసు! అసలా జగన్నాథరావో పొగరుబోతు. కాలేజ్‌లో చదువుకునీ రోజుల్లో వీడో పెద్ద రొమాంటిక్ హీరో అని పేరు. కాస్తో కూస్తో వీడిని ప్రేమించని ఆడది లేదని ప్రతీతి. వీడో సంఘ సంస్కర్తనీ, దేశాన్నుద్ధరించడానికే పుట్టాడనీ, ముందు ముందు నెహ్రూ అంతటి వాడవుతాడనీ వాదించే వాళ్ళు లేకపోలేదు. అసలు మరో సంగతేమిటంటే.. నేను ఫైనలియరు చదువుకునే రోజుల్లో ఓసారి నా గదిలో చొరబడి "చూడు మిస్టర్! మీ వాళ్ళు, పదివేల కట్నం యిస్తే నీకు మా చెల్లెల్నిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యడాని కొప్పుగుంటా నన్నారుట, జైలుకెళ్ళే సరదాతో వాళ్ళలా అన్నారేమో తెలీదుకాని కట్నం యిచ్చి మొగుణ్ణి కొనుక్కునే దుస్థితికి మా చెల్లెలింకా దిగజారలేదు" అంటూ కళ్ళురిమి చక్కాపోయేడు. జగన్నాథరావు మా అవిణ్ణి కాదని మరొకర్తిని కట్టుకున్న తర్వాత, మా వాళ్ళూ మా అత్తారూ కూడా, మా పెళ్ళిలో ఈ జగన్నాథరావుని ఐక్యకంఠంతో తిడుతూ మీ కెంత గండం గడిచిందని ఒకళ్ళనొకళ్ళు పరామర్శించుకున్నారు.

మా పెళ్ళయిన తర్వాత, మాటల సందర్భంలో మా ఆవిడ అతని గుణగణాన్ని పొగుడుతూ పరవశమయినప్పుడల్లా నాకు అరికాలి మంట తలకెక్కేది. అంత అసహ్యించుకోవల్సిన దుర్గుణాలతనిలో వున్నాయని కాకపోయినా. అసలు కారణం నాలో దాగివున్న అసూయనుకుంటాను మా ఆవిడ సౌశీల్యంలో నాకు పరిపూర్ణ విశ్వాసమున్నా, అతన్ని ప్రేమించినంత గాఢంగా నన్నూ ప్రేమిస్తుందా అన్న సందేహం నన్నెన్నో సార్లు కలతబెట్టింది.

నే నిల్లు చేరేటప్పటికి మా సమావేశం తాలూకు వివరాలు తన కవితా మాధుర్యంతో రంగరించి, మా బావ ఫోన్‌లోంచి మా ఆవిడ చెవిలోకి నూరిపోసి వుంటాడు, అది నేపాళమాత్రలాగ పనిచేసి, నేను వెళ్ళగానే మా ఆవిడ సింహగర్జన చేస్తూ నా మీద రణరంగంలోకి లంఘిస్తుందా లేకపోతే నల్లమందు లాగ పనిచేసి బిక్క ముఖారవిం

దంతో ముక్కుపుటాలెగరేసుకుంటూ, కిక్కురుమనకుండా, తన అక్కసునంతా దిగమింగి 'గ్యాస్ సిలిండర్' లాగ టెన్షన్‌లో ఉంటుందా! చక్కటి చుక్కలాంటి సంధ్య నన్ను ప్రేమించిందని విని ఎంత అసూయ పడుతుందో! తనేదో అందగత్తెనని కాకపోతే, నన్నే అదిదీ ప్రేమించదనుకుంటుందా!

ఇంతకీ అసలు ప్రమాదమేమిటంటే మా ఆవిడ్ని పెళ్ళాడలేదని కోపంలేదు సరికదా, మా బావమరి వాధముడికి జగన్నాథరావంటే చచ్చేటంత ప్రేమ. ఇప్పుడు వీడెళ్ళి ఆ జగన్నాథరావుతో 'మీ చెల్లెలి నడతేం బాగాలేదు. ఒళ్ళు దగ్గిర పెట్టుకుని బతకమను' అంటూ వుచిత సలహా యిచ్చేడా, వాడసలే రౌడీ! లాంగ్ జంపులు చేసుకుంటూ ఏకాయెకీని మా యింటికి కరుదెంచి నా కాలరు పట్టుకుని ఉచిత రీతిని రెండుతుకులుతుకి సత్కరించావచ్చు. అసలు వారఫలాల్లో గృహకలహం, శత్రుభయం, అశాంతి అని రాసే వుంది. బుద్ధిః కర్మానుసారే చూసి చూసి దారినిపోయే కొరివితో తల గోక్కున్నాను. దీనికంతకీ కారణం ఆ సంధ్య నాకు తనబడి నమస్కారం చెయ్యడం. దాని మహాత్మ్యమే యీ రభసంతాను.

● ● ●

గుమ్మంలో అడుగెట్టగానే హాల్లోంచి ఏవో పెళ్ళీ ప్రేమా అంటూ మాటలు వినబడ్డాయి. మా ఆవిడతో మాట్లాడుతున్నదెవరా అని ఆలోచిస్తూండగా కాళ్ళు చల్లబడ్డాయి. శక్తినంతా కూడగట్టుకుని శరీరాన్ని వరండా వరకూ మోసుకెళ్ళి స్తంభానికి ఘటాన్ని జార్లేశాను. లోపల్నించి మాటలు వినబడుతున్నాయి.

'మరి నే వెడతాను.'

'ఇంకాస్సేపు కూర్చోకూడదూ'

'మీ ఆయన ఎప్పుడొస్తాడో ఏమో'

'సరే వెళ్ళు. పెళ్ళికి అన్నీ సిద్ధం చెయ్యి.'

'మీ ఆయన ఒప్పుగుంటాడా! మన జీవితాలు అంత సుఖప్రదంగా

● విందులో ఒకడు చాలా అందమైన నర్సునొకావిడని పరిచయం చేసుకున్నాడు. మాటల సందర్భంలో అతనామెతో 'నాకెప్పుడైనా ప్రమాదం సంభవిస్తే తప్పక మీరున్న ఆస్పత్రికే వస్తాను' అన్నాడు.

నర్సు : 'మీరు మా ఆస్పత్రికి రావడమన్నది ప్రమాదవశాత్తు కాకపోయినా, ఒక పెద్ద వింత కాగలదు. ఎందుకంటే నేనుంటున్నది పురుళ్ళుపోసే ఆస్పత్రి.'

దొర్కించుకునే అవకాశ ముందని నాకు నమ్మకం లేదు."

"నాకు నమ్మకంవుంది. జరిగిపోయింది. ఇద్దరి ప్రేమ జీవుల జీవితాలు దగ్ధంచేసి ఆయన ఏం బావుకుంటారు!"

"ఒప్పుగోకపోతే?"

"ఒప్పుగోకపోతే అడ్డేదేమీ లేదు. ఇద్దరికోసం ఒకళ్ళు చెయ్యలేని త్యాగాన్ని ఒకడికోసం ఇద్దరు చెయ్యాలనేముందీ!"

"నీకున్న నమ్మకం నాకులేదు. పెళ్ళి నువ్వనుకున్నంత సులభం కాదు. ఇటు మీ తల్లితండ్రులూ, అటు మీ ఆయన, పైగా వాళ్ళ తల్లితండ్రులూ ... ఇన్ని ప్రతిబంధకాల్ని ప్రతిఘటించాలి"

"అన్నింటికంటే ముఖ్యం మా ఆయన ఒప్పుగోడమే కదా! ఆయన రాగానే యిప్పుడే తేల్చేస్తాను. నువ్వు కూడా కాస్సేపు ఆగకూడదూ! వచ్చే వేళయింది కూడాను."

"అలాంటి సాహసం చెయ్యకు. నీకు చిన్నప్పట్నుంచీ ఆవేశం యెక్కువ. శాంతంగా మంచి మాటల్తో ఒప్పించటానికి ప్రయత్నించు. నేను వెడతాను. అతని ధోరణి సుముఖంగా వుంటే ఫోన్ చెయ్యి. తర్వాత నేను మాట్లాడతాను. వస్తాను. గుడ్ నైట్."

"గుడ్ నైట్."

ఎంతసాహసం! ఎంత దారుణం!! ఎంత ఘోరం!!! ఆర్నెల్లపట్టి నాతో కాపరం చేస్తున్న మా ఆవిడ జగన్నాథరావుతో లేచిపోయి పెళ్ళి చేసుకుంటుందా! దీనికి నే నొప్పుగోవాలా! దీనికి బుద్ధి లేకపోతే వాడికి బుద్ధుండొద్దూ! అటు కట్టుకున్న పెళ్ళాం గొంతుకోసి, ఇక్కడ నా పచ్చటి కాపరంలో చిచ్చుపెడతాడా! ప్రేమజీవులుట! కామపశువులు! దీనికంతకీ కారణం ఈ ప్రేమరోగం. ప్రేమించడమో కళ. ప్రేమించి పెళ్ళాడటమో ఫేషన్. పెళ్ళాడిన తర్వాత ప్రేమించుకోవడమో చాతగానితనం. ప్రియురాలూ భార్యా ఒకర్తే అయిన మొగాడూ ప్రియుడూ భర్తా ఒకడే అయిన ఆడదీ శుద్ధ దద్దమ్మల్లో జమ. ఈసిద్ధాంతాన్ని ప్రబోధిస్తూ బోలెడు సినీమాలూ, కావల్సినంత సాహిత్య సంపద. పెళ్ళికాని పిల్ల గర్భవతవ్వడం, పెళ్ళయిన స్త్రీ బలవంతం చెయ్యబడటం లాంటి ఆదర్శాలు లేని సినీమాలు సినీమాలు కావు. పేజీకో సారయినా ప్రేయసీ ప్రియులూ ఒకళ్ళ ఒళ్ళో ఒకళ్ళు వాలిపోడం మొదలయిన రసవత్తరమైన దృశ్యాలతో లైంగిక విజ్ఞానాన్ని ప్రచారం చెయ్యని సాహిత్యం సాహిత్యమే కాదు. ఈ సినీకళోద్ధారకుల దృష్టిలో ఈ సాహితీ సేవా దురంధురులదృష్టిలో మానవ జీవితాలకి ఏకైక లక్ష్యం, ఏకైక సందేశం- ప్రేమ. వావి, వరస, వయస్సూ విస్మరించి స్త్రీ పురుషు లొకళ్ళ

నోళ్ళు కాను చక్షువుల్తో చూసుకోడమే నేటి సంస్కారం! ఇప్పుడు నా బతుకేంగాను! నా భార్య యింకొకడితో లేచిపోవడమా! ఎంత అప్రతిష్ఠ! ఎంత అవమానం! ఇలా మనుషుల్ని నరపశువులుగా మార్చిన ఏ సినీమా ప్రొడ్యూసరు లేక డైరెక్టరు, ఏ రచయిత లేక రచయిత్రి నన్నిప్పుడు రక్షిస్తారు!

'ఏమండీ! ఏమిటండీ ఆ చూపు! ఇలా యీ మూల కూర్చున్నారేమిటి! ఎప్పుడొచ్చా రింటికి!' అంటూ గుక్క తిప్పుకోకుండా ప్రశ్నలు వేస్తూ మా ఆవిడ నా బుజం పట్టుకుని కుదపగా మళ్ళీ యీ లోకంలో పడ్డాను. కాని ఎంత ప్రయత్నించినా నోరు ఓడలేదు. ఏం మాట్లాడితే ఏం సమాధానం వొచ్చి గుండె ఆగిపోతుందోనని భయం అనుకుంటూనే. నా నోరు స్వాధీనం లేకుండా పోయింది.

'ఏమిటండీ అలా వున్నారేం! అసలు ఏం జరిగిందో! అదుగో ఘుమఘుమలాడుతున్నారు! ఏ పార్టీకో వెళ్ళేరు. మరిచిపోయేను, మా అన్నయ్యతో వెడతానన్నారుగా! ఇంక ఈ వీధిలో భాగోతంచాలు! లేవండి' అంటూ రెండుజబ్బలూ పట్టుకు లాగుతుంటే ఆ చేతులుకేసి చూశాను. ఇన్నాళ్లూ ఎంత బలాన్ని ఎంత ధైర్యాన్ని ఇచ్చేయి. అవి చేతులుకావు. వజ్రాయుధాలు! అవి నా చెంతనున్నంత వరకూ అజేయుణ్ణి. ఇక అవి నాకు దూరమయిపోతాయి!

'ఏమండీ! ఏమిటా వెర్రిచూపు! ఏమయిందండీ! ఏమయినా దుర్వార్త వచ్చిందా? మీ ఆఫీసరేమయినా

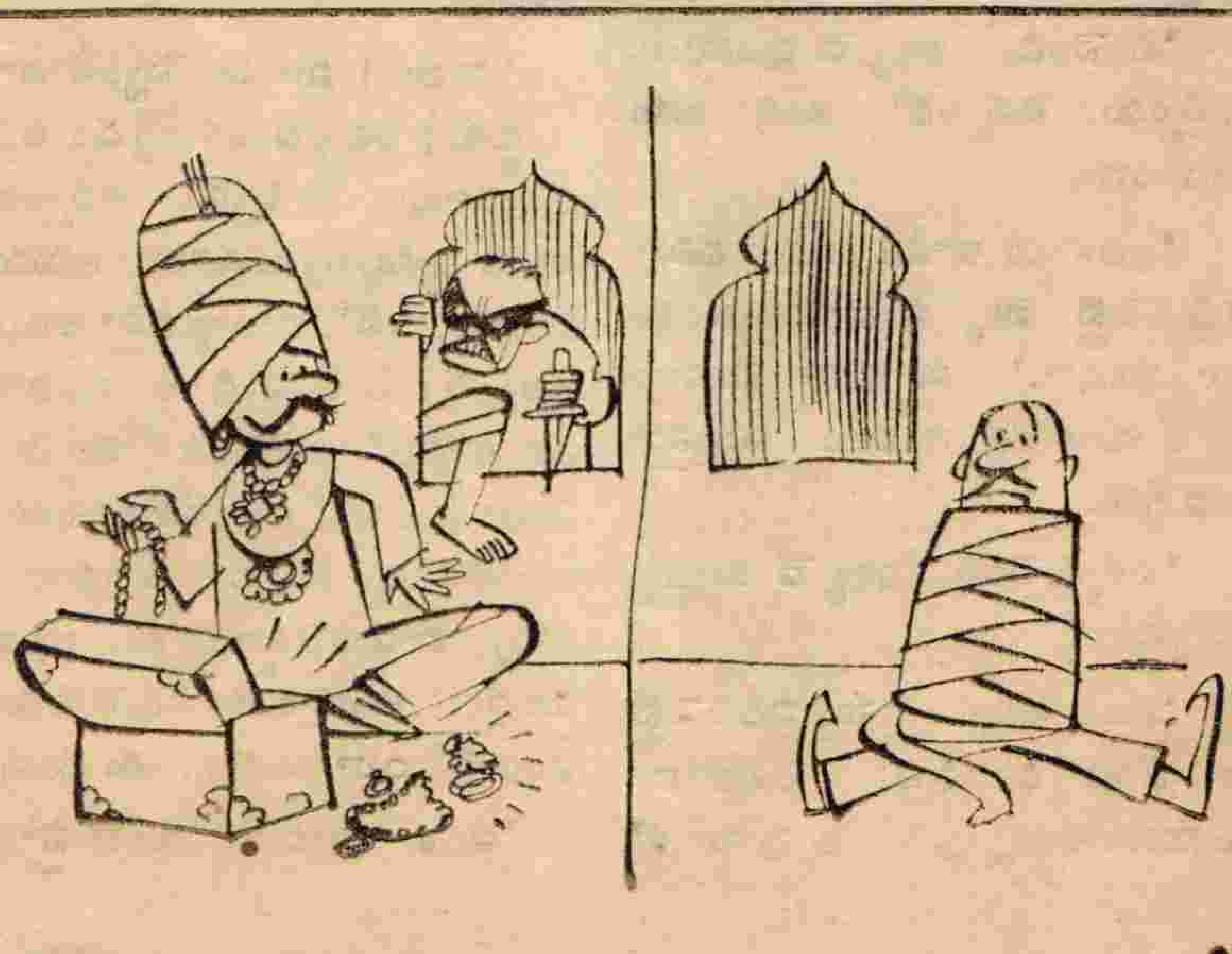

అన్నాడా? మీ ఉద్యోగం పోయిందా? మీరెవర్నైనా ఖూనీ చేశారా? దేనికీ సమాధానం చెప్పరేమండీ?' అంటూ నేను కాదని తలూపుతున్నకొద్దీ ప్రశ్నలు వేసుకుంటూ పోయింది.

చివరికిక్కడ కూర్చోడమేమిటి లోపలికెడదామంటూ చేతులు పట్టుకుని లేవదీసి నడిపిస్తూ లోపలికి తీసుకెడుతుంటే శరీరం కొద్దిగా స్వాధీనంలోకి రావడం మొదలెట్టింది. పెదవులు తడి చేసుకుని 'రాజీ' అన్నాను,

'ఓయ్! ఏమిటి మీ బాధ! ఉండండి డాక్టర్‌కి ఫోన్ చేస్తాను' అంటూ మంచంమీద కూలేసి లేవబోయింది.

'ఒద్దు. నువ్వు నన్ను విడిచిపెట్టకు.' అన్నాను ఆమె చేతులు పట్టుకుని.

'పోన్లెండి. ఇక్కడే వుంటాను. ఇప్పుడు చెప్పండి' అంది అనునయంగా.

'అదికాదు రాజీ! నువ్వు నన్ను విడిచిపెట్టి వెళ్ళిపోదామనుకుంటున్నావుకదూ.' సూటిగా మొహంలోకి చూడలేక గాజులు సవరిస్తూ అడిగేను.

'వెళ్ళనులెండి, ఇక్కడే కూర్చున్నానుగా.'

'నిజం చెప్పు. నన్ను విడిచిపెట్టి ఆ జగన్నాధరావుతో లేచిపోదామనుకుంటున్నావు. అవునా?' అన్నాను. 'అవును' అని సమాధానం వస్తే ఏం చెయ్యాలో ఆలోచిస్తూ.

'ఏమండీ! ఏమిటీ ధోరణి! ఇలా చూడండి! ఇవ్వాళేం వారం! పోనీ ఇవెన్ని వేళ్ళు!' అంటూ నా మొహంముందు మూడువేళ్ళు అటూ యిటూ ఆడిస్తూ నా మొహంలోకి పరీక్షగా చూసింది.

'నిజం చెబుతున్నా రాజీ! ఆ సంధ్యని నేనెరగను. ఆ అమ్మాయి జగన్నాధరావు చెల్లెలని నాకసలు తెలీదు. ఆ అమ్మాయితో నాకేదో సంబంధం వుందని నువ్వనుకున్నావు. దీనికి సాయం మీ అన్నయ్య కూడా దబాయించేటప్పటికి పౌరుషమొచ్చి ఆ అమ్మాయిని ప్రేమిస్తున్నానని అబద్ధమాడేను. దానికింతగా శిక్షిస్తావా!' అన్నాను ప్రాధేయపూర్వకంగా ఆమె రెండు అరచేతుల్నీ నా చెంపకు చేర్చుకుంటూ.

'పాపం! మీ మనసెంత బాధపెట్టేను! ఇప్పుడే జగన్నాధం అన్ని విషయాలూ చెప్పేడు. తప్పంతా నాదే. మిమ్మల్ననవసరంగా అనుమానించేను. ఏదో భార్యాభర్తా అయిన తర్వాత పేచీ పడితే పడతాం. మీ రాజీతో రాజీ చేసుకోడం ఎంతసేపూ! దానికోసం దేవదాసులాగ యింటికొచ్చి నన్నల్లరి పెడతారా! నన్ను హడలగొట్టాలంటే యిదా మార్గం!' అంది కంట నీరుబెడుతూ. ఎందుకో యీ అబద్ధం! ఈ నటన!

'ఇంకా ఎందుకు నిజందాస్తావు.

నే నంతా విన్నాను. ఇందాకా అతను వెళ్ళబోయేముందర పెళ్ళికి సిద్ధం చెయ్యమనడం, నన్నొప్పిస్తా ననడం ...' అంటుంటే నా నిస్సహాయతకి నామీదనాకే జాలేసింది.

"ఇంకా ఏం విన్నారు!" అంది చిరునవ్వు నవ్వుతూ. ఎంత గుండె నిబ్బరం!

"ఇంకాస్సేపు ఆగితే ఆయన రాగానే అడిగి తేల్చేస్తా నన్నావు!"

"అవునన్నాను, ప్రేమో చోటా పెళ్ళోచోటా అయితే ఇద్దరి జీవితాలూ నాశన మయిపోతాయి." అంది మొహంలో అదే చిరునవ్వు. ఎంత ధైర్యం!

"నన్నెందుకు ప్రేమించలేవురాజీ! ఏం తప్పు చేశాను! నిన్ను ప్రాణప్రదంగా ప్రేమించానే! నిన్ను విడిచి బతకలేనని నీకు తెలియదా? నన్నన్యాయం చెయ్యకు. నువ్వు నా భార్యవు మాత్రమే కావు. నా దేవతవి. నా సర్వస్వానివి, నా ఆశాజ్యోతివి. నువ్వు లేకపోతే నేను బతకలేను. నన్ను విడిచిపెట్టకు రాజీ! నన్ను విడిచి పెట్టకు...' కట్టలు తెంచుకున్న ఉద్రేకంలో ఇంకా ఏమేమిటో అన్నాను

"ఇప్పుడు కాదు కదా, జన్మజన్మాకీ మిమ్మల్ని విడిచిపెట్టను కిందటి జన్మలో ఏం పుణ్యం చేసుకున్నానో ఈ జన్మలో మీలాంటి దేవతని భర్తగా పొందేను. ఏ భార్య తన భర్తనుంచి ప్రత్యక్షంగా వినడానికి నోచుకోలేని తియ్యని మాటలు మీ నోటంట వినే అదృష్టం ఆనందం, గర్వం, సంతృప్తి భగవంతుడీ విధంగా ప్రసాదించేడు." అంది నా కౌగిలిలో తల దాచుకుంటూ.

"రాజీ" అంటూ ఈ మధురానుభూతి స్వప్నం కాదని రుజువు చేసుకోడానికి మా ఆవిడ తల నా గుండె కదుముకున్నాను.

"అసలు సంగతి తెలియక మీరు పడే బాధను నేను భరించలేను. మీరు విన్న మాటలన్నీ నిజమే. కాని అవి మా అన్నయ్యా సంధ్యా

● స్కౌట్స్‌లో కొత్తగా చేరినబ్బాయి తల్లితో "అమ్మా! అమ్మా! ఇవాళెంత మంచిపని చేశామో చూశావా? ఒక పండు ముదుసలావిడ్ని నేనూ వుంకో నలుగురు స్కౌట్సు కలిసి ఓ ప్లాట్‌ఫారమ్ నుంచి వుంకో దానికి తీసికెళ్ళాం,"

తల్లి: అదేమిట్రా! ఆవిడ్ని తీసికెళ్ళటానికి అంతమంది కావల్సొచ్చారా!

కొడుకు: ఆ! మరేవిటనుకున్నావ్! ఆవిడ వద్దు మొర్రో అంటూంటే పరవాలేదు అని బలవంతాన ఈడ్చుకెళ్ళాం.

పెళ్ళిగురించి. ఈ మధ్యనే వాళ్ళిద్దరికీ పరిచయమై ప్రేమలో పడ్డారు.'

'మా అన్నయ్యా సంధ్యా ప్రేమించుకున్నారా!' అన్నాను ఆశ్చర్యంగా. అప్పు డర్థమయింది. మా బావమరిది దగ్గర ఆ అమ్మాయి ఫోటో ఎలా వొచ్చిందో.

'అవును. ఈ విషయం తెలుసుకుని మా నాన్నగారు మండిపడుతూ, 'ఆ జగన్నాధరావు ఇటు మన కుటుంబాన్నీ అటు మీ బావనీ అవమానించేడు. అలాంటి వాడి చెల్లెల్ని పెళ్ళాడతానంటే నేను ఒప్పుగున్నా మీ చెల్లెలూ, బావా, అతని తల్లి తండ్రులూ నీ మొహం తగలేస్తారు. నేను తలెత్తుకు తిరగాలంటే మళ్ళీ యీ సంబంధం మాకెత్తకు' అని కేకలేశారుట. ఇది విని ఆ అమ్మాయే మనతో ముఖాముఖీ మాట్లాడదామనుకుని మన ఎడ్రస్ తెలుసుకుని, మా అన్నయ్యకి కూడా చెప్పకుండా నిన్న మనింటికొచ్చింది. మన యిల్లు తాళం వేసి వుందిట. మన యింటిముందు నిలబడ్డంచూసి ఈ వీధిలో వాళ్ళే ఎవరో మీ రూపురేఖల్నీ వేసుకున్న బట్టల్నీ వర్ణించి ఇప్పుడే బస్ స్టాండులో చూశానని చెప్పేరుట. అందుకే గబగబవొచ్చి బస్ ఎక్కి మిమ్మల్ని ఆనవాలు పట్టి పలకరించింది...'

'మరి సినిమాలో ఎలా ప్రత్యక్షమయిందీఁ?'

'మీరు దిగిపోడం చూసి, ఇంక నడిరోడ్డుమీద మాట్టాడ్డం ఎందుకు సాయంత్రం మళ్ళీ యింటి కొచ్చి మాట్లాడదామనుకుని దార్లో స్నేహితులు అడ్డగిస్తే దిగి మనలాగే మ్యాటినీకొచ్చింది. పాపం, ఏమనుకుందో ఏమిటో నా పేలాపన విని! సినిమాలో లైట్లార్పేసేరు. దానికి సాయం మీరు నా నోరు మూసేసేరు కనక సరిపోయింది లేకపోతే ఎంత అప్రతిష్ట! నోటికొచ్చినట్టల్లా వాగేను. తనే మళ్ళీ మనింటికొస్తానంటే 'నువ్వు రావడం ఎందుకూ! మీ తాలూకు మొగాళ్ళెవరేనా వుంటే నన్నొచ్చి కలుసుకోమను' అన్నానుకదా, అదే నిజమనుకుని వాళ్ళన్నయ్య జగన్నాథాన్ని ఇందాకా పంపింది మనింటికి. అమాయకురాలు! నిజానికి జగన్నాథానికి సంధ్య అనే చెల్లెలుందని విన్నాను కాని చూడలేదు. అప్పట్లో వాళ్ళ వాళ్ళెవరూ యీ వూళ్ళో లేరు. అతను హాస్టల్లో వుండి చదువుకునేవాడు. ఇంతకీ తన పేరు చెప్పగానే ఆనవాలుపట్టి వేళాకోళం చేస్తున్నారనుకుని వుంటుంది. నేనన్న మాటలు సరిగ్గావింటే ఎంత బాధపడేదో! ఏమిటో!' అంది తన

కాబోయే వదిన గారిని గురించి తలుచుకుని మురిసిపోయే తన్మయత్వంలో.

నా సందేహాలన్నీ మంచు తెరల్లాగ విడిపోయినమాట నిజమేకాని, అంతక్రితమే నేను మా బావతో చెప్పిన అబద్ధాల ఫలితంగా మరో కొత్తతుఫాను చెలరేగుతుందేమోనన్న భయం మాత్రం ఘనీభవించింది.

'ఏమండీ! అలా ముభావంగా ఉన్నారు. ఈ పెళ్ళికి మీ రొప్పుకుంటారని జగన్నాధానికి అభయహస్తమిచ్చేను. మొదట్లో అతనే వొచ్చి అడిగితే మీ రవమానించి పొమ్మంటారన్న భయంతో రాలేదుట' అంది నా మౌనంచూసి ఆ విషయమే ఆలోచిస్తున్నా ననుకుని.

'నువ్వు మాటిచ్చేసేక నేను కాదంటేమాత్రం నా మాట నెగ్గనిస్తావా!' అన్నాను దగ్గరికి తీసుకుంటూ.

ఇంతలోకే టెలిఫోన్ ప్రళయగర్జన వినగానే మళ్ళీ చెమట్లు పట్టడం ప్రారంభించేయి. మా ఆవిడే హాల్లోకి వెళ్ళింది. 'ఓ! ... అన్నయ్యా! నువ్వా!' అనడంతోటే ఈ అవమానం గండం గడిచే దెలాగ భగవంతుడా అనుకుంటుంటే మళ్ళీ మా ఆవిడ గొంతు వినబడింది. 'ఓ! అదా! నిన్నేడిపించడానికలా అన్నారుట! ఇంటికొచ్చి ఏదో ఘనకార్యం చేసినట్టు నాతో చెప్పి పెద్ద నవ్వులు! ఇంటికొచ్చి ఓ గంటయింది. ఇప్పుడే నాన్నగారికి టెలిఫోన్‌చేసి నీ పెళ్ళికి ఒప్పుకోమని చెబుదామనుకుంటున్నారు. అయినా ఏమిటో! అర్థంలేని మనిషి! ఎంత ప్రమాదమైన సరసం! ... ఇంకా నయం! ఆ వేడిమీదెళ్ళి ఆ అమ్మాయితో దెబ్బలాటపెట్టుకున్నావు కావు! అయినా నువ్వెలా నమ్మావు! ఆయనకి ప్రేమేమిటి! నా మొహం! ఆయన్ని ఏ ఆడది...'

ఇంక ఆ మాటలు వినబడకుండా రేడియో ట్యూన్‌చేసి వాల్యూం పెంచి సావకాశంగా సిగరెట్ వెలిగించేను.

□□□

● బడిలో మోటారుకారుమీద వ్యాసం వ్రాయమన్నారు 200 మాటల్లో. ఒకబ్బాయి ఇలా వ్రాశాట్ట. 'మా మామయ్య ఒక కారు కొన్నాడు. ఒక రోజు ఆయన పల్లెటూర్లో ప్రయాణం చేస్తూ ఎత్తుగా వున్న ప్రదేశం ఎక్కించబోగా టైర్లు బ్రద్దలయి కారు తిరగబడిపోయింది. మిగతా 180 మాటలు మా మామయ్య నడిచి తిరిగి వచ్చేస్తూ అన్నవి. నాకు తెలుసు అవి మీరు మళ్ళీ అడగరని.'